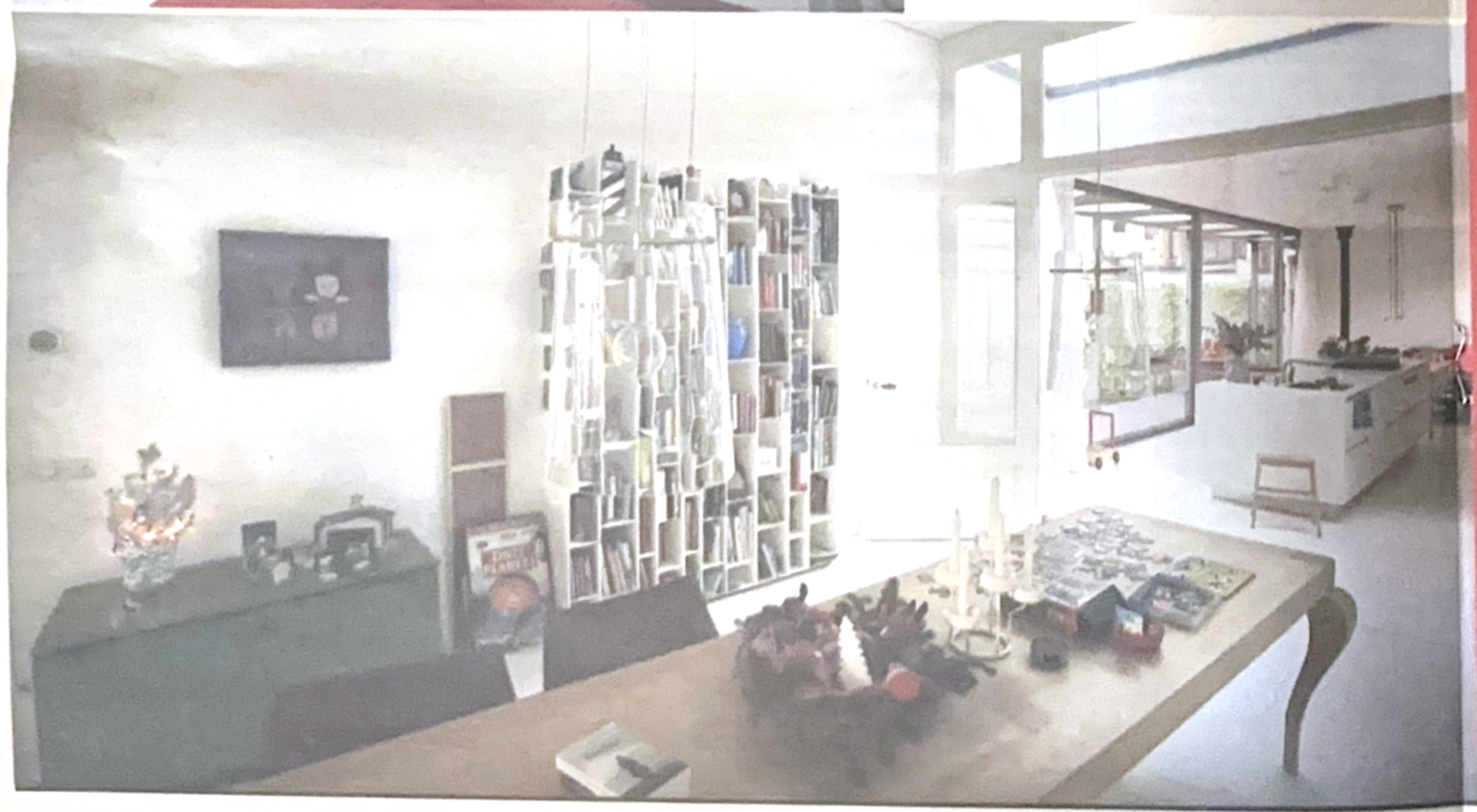






Wie: Tjeerd en Anne Kramer-Wapstra en hun zonen Duuk, Hidde, Jorn, Faas en Teije
Waar: Leeuwarden
Huis gebouwd: 1908
Wonen hier sinds: 2013
Bijzonderheid: de opvallende uitbreiding van het huis kreeg begin deze maand de Vredeman de Vriesprijs voor Architectuur



"In de zomer is het hier een en al bootjes



BINNENKIJKEN

ALTIJD IN DE TUIN

Zigzag door de tuin: architect Jacob Borren kwam met het idee om de kamer van een Leeuwarder herenhuis door te trekken, als het ware dwars door de tuin heen. Tjeerd en Anne Kramer moesten er een nachtje over slapen.

Begin deze maand ging de Vredeman de Vriesprijs voor architectuur naar Villa Juliana, een statig Jugendstilhuis aan de Noorderstadsgracht in Leeuwarden. Het troefde daarmee zelfs de nieuwbouw van het Fries Museum af, die ook genomineerd was.

Zo'n huis maakt nieuwsgierig. Op naar Tjeerd Kramer (33) en Anne Kramer-Wapstra (32), die er met hun vijf zonen Duuk, Hidde, Jorn, Faas en Teije wonen. Weliswaar is het huis een jaar geleden al op de Duitse architectuursite Baunetz beschreven ('Zigzag in de tuin' stond erboven), maar zelf poolshoogte nemen is het beste.

De Noordersingel is een vrij rustige straat aan de overkant van de Prinsentuin. Vanaf 1867 werd hier gebouwd, de stad groeide toen in westelijke richting. Er staan grote panden, een aantal is in gebruik als kantoor, even verderop zijn de appartementengebouwen van het voormalige Diakonessenziekenhuis, erachter ligt de kinderrijke Transvaalwijk.

ICONEN

Dit vrijstaande huis, twee verdiepingen, voortuin met gesmeed hek, diepe achtertuin, is een van de laatsten die hier gebouwd zijn. In 1908, het staat er in sierlijke cijfers op. Wat meteen de vraag oproept waarom het Villa Juliana heet. De koningin die zo heette, werd pas een jaar later geboren. Wie de architect is geweest is niet te achterhalen: mogelijk was het Zytse Siewert Feddema, of anders zijn broer Hero.

››













> Architect Borren begrijpt dondersgoed dat je hier moet wonen





>>

„'s Zomers is het hier een en al bootjes", zegt Anne Kramer, als we voor het raam aan de voorkant staan. Het is een groots uitzicht met wel vijf Leeuwarder iconen: tussen de bomen van de Prinsentuin door de Pier Pandertempel, de Oldehove, de Achmeatoren, verderop de Groene Weide - ooit de huldigingsplek van de Elfstedentocht - en Us Mem.

Tjeerd Kramer noemt zichzelf: „funda fanaat", hij kijkt graag welke huizen te koop staan. Het gezin woonde aan de Westersingel in Leeuwarden, toen hij dit huis vond. „Als ik in Leeuwarden wil verhuizen, dan is het hierheen", wist hij meteen.

LANGE AANBOUW

Anne Kramer was minder snel overtuigd, want ook aan de Westersingel, waar ze eerste woonden, was recent nog veel verbouwd en daar was ze wel even klaar mee. Maar ze is al lang om. „Ik hou van het uitzicht op de stad, het is supermooi. Het idee is, dat we hier heel lang wonen", zegt ze, meer in de richting van haar man dan tegen de journalist.

De voordeur, onder een luifeltje, leidt naar een voorportaal. Daar zit een klapdeur met gezandstraald glas, daarachter is de opvallende, grote hal met marmervloer, glas-in-loodvensters, een indrukwekkende trap met halverwege een tussenbordes. Op de baluster - de pilaar waar de trapleuning begint - staat een sierlijke lugendstillamp.

„Dit is een origineel element van het huis, maar we hebben eigenlijk alles kaal gehad", zegt Tjeerd Kramer. „Boven stond geen enkele muur meer, behalve de dragende", voegt zijn vrouw toe. „Hier en daar kon je door het plafond heenkijken."

Er is heel veel hersteld, want voor zij het kochten was er een orthodontistenpraktijk. Dus veel kamertjes, verlaagde plafonds en zelfs een container in de achtertuin met behandelruimtes. Het ziet er authentiek uit, maar veel is nieuw. Paneeldeuren zijn opnieuw gemaakt naar het voorbeeld van de deuren die er nog waren, het gipsplafond is nieuw, de schouw is bij een sloper gekocht.

Maar die ingrepen zijn niet de reden voor de architectuurprijs. Dat is de lange aanbouw aan de kamer, die dwars door de achtertuin snijdt. Een ontwerp van Jacob Borren, van Borren Staalenhoef Architecten. Het is een zitkeuken, een serre, een buitenterras, een opbergschuur en een carport, met een dak van mos sedum. In het buitenterras en het dak is een uitsparing gemaakt voor een boom.

Het is sober ingericht („er moeten nog wel wat dingen aan de muur", zegt Anne), een rode bank achterin, een keukentafel met vijf kinderstoelen, een opvallende kachel van Tichelaar.

„Tjeerd had die kachel al gekocht. Wij hadden hem zelf in het midden van die muur willen zetten, maar de architect wees erop dat dit beter was. Dat is ook zo, maar zo voor het raam, dat hadden wij nooit bedacht."

Het tekent de intensieve samenwerking met Borren, die architect, restaurateur en woninginrichter in één was. Zelfs over de vloerbedekking en de kleuren van de vliering heeft hij geadviseerd. „Het klikte", zegt Tjeerd. „Hij is creatief maar hij begrijpt ook dondersgoed dat je hier moet wonen."

GEDURFD

Ze wisten dat ze de keuken aan de kamer wilden, maar de vraag was: hoe precies. Want de keuken zat aan de andere kant van de gang, en de ruimte beneden was beperkt. Na veel puzzelen kwam Borren met deze oplossing. De kamer is als het ware doorgetrokken, dwars door de achtertuin heen, die nu in tweeën is gedeeld. Een gedurfd plan, waar ze een nachtje over moesten slapen. „Ik dacht eerst, we raken de tuin kwijt", zegt Anne. „Maar het is nu net of je altijd in de tuin zit."

Er zijn twee grote ramen, met schuifdeuren erin, tot op de grond. Het ene kijkt op de binnentuin, het andere kijkt naar de Stienserstraat. Daar staat een metalen hek - je kunt net de hoofden zien van langskomende fietsers - waar een beukenhaag dichter en hoger tegenop moet gaan groeien. Dat is nog geen succes.

Het was een opvallende, en nu dus ook nog bekroonde ingreep. „Maar verder is het huis intact gebleven", zegt Tjeerd. „Als je dit sloopt heb je als het ware het oude huis weer terug."